

KIADÓ HIVATAL:
Szikes Antal könyvnyomdá-
ja, hova az előfizetési pén-
zek, hirdetések és minden
a kiadóhivatalt érdeklő
közlemények küldendők.

Nyitott érben egy sor
közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos
ron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 5 ft. — kr.
Félévre 2 ft. 50 kr.
Negyedévre 1 ft. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adnak vissza.

Hivatalos közlemény.

2469
1897 ikt.

Szarvas előjárótól.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a folyó évi ujoncz-
állítás Szarvason ápril. 2-ától 7-éig terjedő idő
alatt fog megejtetni. Ez ujonczállításra az 1876.,
1875. és 1874. években született hadkötelesek
vannak felhíva a következő sorrendben:

- Ápril 2. Öcsöd és kondoros mind a há-
rom korosztálya.
- Ápril 3. Szentandrás mind a három kor-
osztálya.
- Ápril 5. Szarvas első korosztálya 1—250
sorszámig.
- Ápril 6. Szarvas első korosztálya 251 —
végig és a második korosztály
egészben.
- Ápril 7. Szarvas harmadik korosztálya
egészben és az idegenek.

A hadkötelesek és ezeknek a keresetképes-
ség tekintetéből megvizsgálendő férfirokonai is
kötelesek a sorozó bizottság előtt, amely na-
ponként reggeli 8 órakor kezdi meg működését
idejekorán és tisztán megjelenni.

Szarvas, 1897. márczius 6.

Az előjárók nevében:

SALACZ JÓZSEF,
jegyző.

2635
1897

Szarvas község előjárótól.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a Nemlétségi m. kir.
honvédelmi miniszterium által elrendelt 1897.
évből fogantatandó lóosztályozás (lósorozás)
Szarvason f. évi ápril hó 28, 29 és 30-ik nap-
jain fog a „Farkas“ vendéglő udvarán megtar-
tatni.

Felhívtnak ennélfogva a lótulajdonosok,
hogy a birtokukban levő s 4 éven felüli lovakat
a következő sorrendben vezessék az osztályozó
bizottság elé:

Ápril. 28-án 1—600 házszámig.

Ápril. 29-én 601—1200 „ „

Ápril. 30-án 1201—1830 „ „ és az előző
napokról esetleg elmaradtak.

Figyelmeztetnek egyszersmind a lakosok,
hogy az elő nem vezetett lovak tulajdonosai
amennyiben ezen mulasztást kellőleg igazolni
nem tudják, lovaiknak esetleg valamely szom-
széd községbeni utólagos elővezetésére lesznek
utasítva és a járási közigazgatási hatóság által
a községi szegényalap javára minden ló után
15 frtig terjedhető bírsággal büntethetők.

A lóosztályozó bizottság elé vezetés alól
mentesek:

a., Az Ő Felsége és a felséges uralkodóház
tagjainak udvartartására szolgáló lovak.

b., az állami lötenyészési intézetek lovai;

c., a katonai-igazgatás lovai és a tényleg

szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre
szolgálatuk ellátására szükségük van;

d., a nemzetközi szerződések szerint fel-
mentett lovak;

e., azon lovak, melyeket az állami és tör-
vényhatósági szolgálatban álló egyének a köz-
szolgálat teljesítésére kötelesek tartani.

f., a postamesterek és postabérlők azon
lovai, melyeket a postaforgalom folytatása végett
szerződésileg tartaniok kell;

g., az egyesek birtokában levő azon ménnek,
a melyek mint lötenyészésre alkalmasok nyil-
vántartatnak s a melyekről ez, az illető löte-
nyészési bizottságtól kiállított igazolvánnyal
bizonyítottatik.

h., azon csikók, melyek az osztályozás évé-
ben a négyéves kort nem haladják túl;

i., azon kanczák, melyek az osztályozás előtt
8 nappal ellenek, vagy amelyeknek ellése köz-
vetlenül váratik, de csak azon esetben ha az
osztályozás nem helyben történik, vagy ha az
osztályozási helyig azokkal hosszabb utat kellene
tétetni.

k., a ragályos, lázas vagy egyéb nétréz
betegségben síniődő lovak; és végre

l. a nyilvánvalóan alkalmatlan lovak.

A lóosztályozó bizottság a fentebb megje-
lölt napokon mindég reggeli 7 órakor kezdi meg
működését.

Szarvas, 1897. márczius 13.

Az előjárók nevében:

SALACZ JÓZSEF,
jegyző.

TÁRCZA.

Hazatért honvéd

(elbeszélés a szabadságharczából.)
— Egy szarvasi volt honvéd története. —

Senki ne várjon nagy dolgokat, sem érdekesítő
történetet, legkevésbé pedig valami újat. Egyszerű
igénytelen elbeszélésbe foglalom itt azokat a morzsákat,
melyeket összegyűjtöttem, hallgatva ékesen mesélő öreg
honvédet, ki azt mondta el, amit látott, hallott, tapasztalt
és érzett akkor, midőn őt is tette szőlította a fiai-
hoz kiáltó édes anya: a haza.

Dicsőséges kör, magasztos idők! Milyen nagygyá
lett a rendkívüli időben az is, ki előbb csendes egysze-
rűségben élt s utóbb ismét szerényen visszavonult szen-
vedő, kiűzködő, reménykedő honfitársai közé! Egy em-
léke van; édes és kínos emlék, ahhoz visszatér meren-
gésében, álmaiban; annál az emléknél megifjodik lelke,
tekintetében villámszíkra gyűl, ajkára csodás szavak
jönnek s a hallgatót magával ragadja, hogy vele együtt
járja be a hazának rónáit, bérceit, melyeken akkor,
ama tündöklő korban, viaskodás ment életre-halálra,
azért, hogy a haza megmaradjon hazának, magyarnak
amint Isten rendelé s hogy ilyennek elismerje az egész
világ! . . . .

„Hány fiatal szívet, tele sok szép földi reménnyel
Sujta le kegyetlen itt, a riadó csatavész . . .
Élte kies tavaszán kora sirt hány ifjú talála!

Kit nemrég az öröm légy öle ringata még . . . .

Áldott legyen a por, mely a háért elvérzett szívek
nemes hamvából kél! Ama dicsőséges korszak pedig
ragyogjon az időnek végéig, mely a hősök kiöntött
vére által ismét becsesebbé, drágábbá, szentebbé tevő e
hazának minden rögét . . . .

Ti pedig élő kevesek, öreg honvédeink, nagyidők-
nek — Isten kegyelméből — megmaradt tanúi: ti be-
széljétek, hogy sem mi el ne vessen abból a történetből,
melynél már ábrándoztunk, lelkesültünk, sirtunk és
örvendeztünk . . . ! Beszéljétek; hadi halgassa unoká-
tok: mi az? mikor a haza fiaihoz kiált: „Gyerme-
keim! ne hagyjátok, mentsetek meg, „itt az idő most,
vagy soha!“ Mondjátok el, hogy mi volt a feledett
melyet néktek juttatott a haza a mentés nagy munká-
jában. s ti hogyan végeztétek a legnehezebb, a legszen-
tebb kötelességet, mely azok sorába terelt, kikről a
lánglelkű költő elzengte előre, íblett jóslattal:

Hol sírjaink domborának
Unokáink leborulnak
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket . . .

A dicsőség napja leáldozott. Véres volt az alkony
és nyomasztó, szomorú.

Szerencsétlen ütközet után ellenséges fegyvereket
láttunk magunk körül, — így beszéli az én öreg hon-
védem, — lehetünk vagy tizenketten. Fegyvereinket
átadtuk a tulnyomó erőnek. Vittek, a beláthatatlan társá-
gen táborozó hadsereg közelébe. Egy tisztáson megállá-
podtunk. Muszka zászló lett oda tűzve s azt komman-
dította az egyik tiszt, hogy térdepeljünk le a zászló
körüli. Megtettük. Egyik tiszt azt mondja a másiknak
orosz nyelven:

— Milyen szép fiúk ezek a magyarok!

— Igen, igen. Derék fiúk. Kár értük.

Mi azt gondoltuk: Hát, uram isten, ha már meg
kell lenni, csak végezzenek velünk hamar.

Én értettem a beszélgetésüket, minthogy tótul tud-
tam. Hallottam, hogy a tisztet úgy szólítják: „Pano
starsi!“ (Nagy uram, vagy idősebb uram.) Közlembre
jött az egyik tiszt. Neki bátorodom és megszólalok:

„Pano starsi, jacom slavjan!“ [én szláv vagyok.]
Erre a tiszt meglepődve néz rám. Micsoda? mit
mondtal?

Ismételtem előbbi szavamat.

Erre hozzám hajolt és örvendezve mondja: „Tak
si bvat nás?“ (Akkor testvér vagy.)

— Nem bánom én most — gondoltam magamban
csak erőstenétek szabadon.

— Stari hora! (Állj fel!) mondja. Felkeltem és
kértem pardoat a többi bajtársnak is, kik mind csak
magyarul tudó magyarok voltak. Azokat is felkeltették.
Faggattak aztán tovább, hogy hogyan keveredtek a
szlávok is ebbe a szerencsétlen háborúba? Amennyire
képes voltam megérteni veöket, elmondtam, hogy jó
testvérek vagyunk a magyarokkal, egy hazánk van,
és az most veszélybe jutott; mindnyájunknak köteles-
ségünk a hazát védeni.

Bizonyították, hogy igazam van.

Ugyan kimondaná, hogy helytelenül cselekedett
az, aki magát szlávának mutatta be e kínos helyzet-
ben? Ki vádolná a hazájáért küzdő honvédet, kinek
ősei valahonnan Szabadságról jöttek valamikor régen
Szarvasra, s kinek neve Osonka János: ő, eredeti
magyar név, amint hogy magyar ő maga is . . . .

Ő beszél tovább, én csak írom. Legjobban sze-
retném úgy leírni, amint mondja.

„Két hétig maradtunk a muszka foglyai; sorsunk
tűrhető volt, koplaltunk eleget, de még sem annyit,
mint mikor a muszka átadott bennünket a németnek.
Egyik nyomorúságból a másikba estünk. Podig nem
volt reánk szükség sem itt, sem pedig ottan. Nem is
nagyon bánták, ha egyik-másik a foglyok közül egyet
gondolt és megugrott. Ezt észrevettük, hogy szaporod-
tak a „dezentorok“, mert mi magunk fogytunk.

Képviselői közgyűlés.

(1897. márczius 18-án.)

A város atyák ezen közgyűlésre nagy számban jöttek össze.

A tárgysorozatban összesen 16 elintézendő ügy foglaltatott, a képviselőt azonban csupán 3 pontot tárgyalhatott le.

Az első tárgy volt a város nagyobb forgalmi utcáinak aszfalttirozása. Elhatározatott, hogy a Beliczey-ut, egészben, a Kossuth Lajos utca a Blank házáig, a Csáky Albin utca a Bakay-féle háztól a Csebnák-féle házig és a Vajda Péter, Deák Ferencz, Szent István és Szabadság utcáknak azon része, mely a fentebb említett utcákat összeköti, aszfalttal látassék el, akként, hogy az aszfalt mentén lévő házak tulajdonosai 25% járuljanak a költségekhez. Első jegyző előterjesztette, hogy a háztulajdonosok Krsnyak Andrásné kivéve mindannyian hozzájárultak a 25%-hoz. Szirmay L. Árpád erre kijelenti, hogy a parochia és az iskolára vonatkozólag a róm. kath. egyház részéről hozzájárul a költségekhez, de az ev. templom előtti rész a várostulajdonosok lévén és mert ott szomszédos épület nincs, ezen helyre vonatkozólag nem ajánlja meg a költségek egynegyedrészenek eivállalását. E kijelentés tudomásul vétetvén 40,000 frt kölcsön felvétele határozatott el, mely kölcsönügynök érdemleges tárgyalása a 30 nap közbevetésével kitűzött közgyűlés tárgysorozatába felvételre rendeltetett.

Nagy vitát okozott az ág. ev. egyház presbitériumának válaszirata, mely szerint a tanyai iskolák felállításának jogát fentartja, s a már általa fentartott s jövőben felállítandó tanyai iskolák községi segélyezését kéri. A meglehetősen áldatlan felekezeti színezetű vita után a szavazásra került a sor, mely alatt a más felekezetiek majdnem valamennyien kivonultak a szomszédos terembe s az ott maradt mintegy 11 képviselő megszavazta a segélyezést.

Első jegyző előterjeszti, hogy az ev. újtemp-tornyába felállítandó óraműre 3 ajánlat érkezett be, még pedig Hercz Alajos budapesti órásé, ki 1010, Leszlik Gábor csabai órásé, ki 860 és Grosz Ármin szarvasi órásé, ki 1050 frtért volt hajlandó a toronyórát elkészíteni.

A képviselőtestület egyhangulag Leszlik Gábor órásnak adja ki a toronyóra elkészítését. A közgyűlés tárgysorozatába felvett többi ügy a folyó hó 22-én tartandó közgyűlésre halasztatott. Cz.

Márczius 15. Szarvason.

Az 1848-iki szabadságharcz hősi tusáihoz illő kegyelettel ünnepelte meg Szarvas város közönségének minden rétege, a f. évben is márczius 15. évfordulóját.

Az ünnepély lefolyását az alábbiakban közöljük:

Márczius 15-ike a Szabadelvű polgári körben. A szabadelvű polgári körben közel 200 főből álló polgárság gyűlt össze a szabadság, egyenlőség, testvériség emléknapijának megünneplésére. A vacsora után Gróf Bolza Géza, a szabadelvű polgári kör elnöke emelt szót s hangsúlyozta, hogy márczius 15-én a magyar szabadság és alkotmány emléknapján nem szabad megelégedni a magyar alkotmány legfőbb öréről, a legelső magyar emberről, I. Ferencz József apostoli királyunkról, aki több mint negyedszázados uralkodása alatt népe iránti szeretetével, bizalmával, munkásságával és alkotmánytisztetével kivívta az egész magyar nemzet osztatlan szeretetét s méltó arra, hogy a szabadság ez emléknapján minden magyar első sorban ő reá emelje poharát s neki hosszú életet és tartós boldogságot kívánjon. A társaság fenállva hallgatta meg a kör elnökének tószóját és lelkes hangon egy szívvel lélekkel kiáltott éljentes szeretett királyának. Ezután Kölcei himnuszát s a szózatot énekeltek el, mire Dr. Salacz Oszkár ügyvéd lelkes szavakkal vázolta a magyar nemzetnek ama csodálatos küzdelmét, melyet szabadságáért és alkotmányáért vívott, szépen rajzolta bámulatos kitartását, melyet az elnyomatás keserves napjaiban tanusított mindaddig, míg 1848-ban kivotott alkotmányát vissza nem szerezte. Majd Liska János főgymn. tanár méltatta e század 40-es éveinek, a 48-as évek s márczius 15-ik jelentőségét, s az egykori jobbagyok utódainak, Magyarország és Szarvas városa földmivelő népének boldogulására üritette poharát. Szirmay L. Árpád plébános a

nagyidők ünnepének jelentőségére utalván. Éltette az egykori földesurak ivadékját Gr Bolza Gézát, a ki egyszerűségével, munkásságával s tiszteletreméltó jellemével, viselkedésével valósítja ama szép elveket, a szabadság, egyenlőség és testvériség elveit, melyeknek kivívása a mai naphoz fűződik, s méltónak mutatja magát azokhoz az ősközhöz, kik a nép milliói javára lemondtak előjogaikról, s jobbagyjaikat magukhoz felemelték. Végül ismét Dr. Salacz Oszkár emelt szót s megemlékezett a szabadságért vívott harcok legdicsebb alakjáról, Kossuth Lajosról, aki lánglelkével, erős akaratával, kitartó bátorságával, csodálatos ékesszólásával vezette és diadalra segítette a szabadság küzdelmét s kívánta hogy a magyar szabadság eme megdicsőült alakjának s eszméinek, melyekért harczolt, a magyar haza függetlenségének emléke örökké éljen minden magyar ember szívében. A pohárköszöntők után még sokáig maradt együtt a társaság lelkesítő zene hangjai mellett.

A Függetlenségi-körben is megünneplették márczius idusát a szokott lelkesedéssel. A közvacsorán mintegy 150-en vettek részt. Az ünnepélyt dr. Haviár Gyula ügyvéd nyitotta meg beszédével, melyben a márczius 15-iki eseményeket adta elő. A pohárköszöntők sorát Haviár Dani nyitotta meg, ki Kossuth Lajos emlékezetét éltette. Utána Benka Gyula főgymn. igazgató emelkedett fel s szónoki szépségekben gazdag beszédében a függetlenségi eszmét fejtegette, poharát emelvén a független érzelmű polgártársakra. Az ünnepély a reggeli órákban ért véget.

Az Iparos-Körben márczius 15-iki ünnepeylen mintegy 70-en vettek részt kizárólag iparosok és kereskedők. Az első szónok Józsa József volt, ki a márczius 15-iki eseményekről beszélt. Utána Dezsőfi József az összeraktó egyetértő iparosságra emelte poharát. Beszélték még Opauszky István, Sal Károly és Marsal Soma. Vacsora után az összes egybegyűltek álva elénekeltek a szózatot. Ugyan ilyen ünnepély folyt még le az iparos ifjak önképző körében is, hol az ünnepi beszédet Kutlik Endre főgymn. tanár mondotta el.

Egyszer valahol Mondorlakán, mikor már néme-lyeket besoroztak közülünk s a „plozurosokat“ ott tartották, egy jól bekerített udvarban tanyáztunk.

Az ember unalomból megnézi a helyet, hol tartózkodnia kell. Én is kívánsi voltam látni a kerítést. Arra felé vonultam és nézgettem a gyarló alkotást.

— Mit csinálod ottan, he magyar? kérdi a poszton álló német.

Semmit — felelém — csak nézem ezt a kerítést, hogy milyet csinál az „oláh frátýe.“

— Nix nutz! csak nem nagyon nézni.

— Hová való vagy — testvér? — „kérdem a strázsát.

— Csehország, enyim hazád, bruder. Hej, a szép Csehország! sóhajtott a szegény német sógor?

— Szeretnél ugy-e odahaza lenni?

— Mit ér, ha szeretném is, ha nem lehet.

— Látod, bruderkám, én is jobb szeretnék otthon lenni, akár milyen nagyon szeretlek is téged.

— Asztat meghiszem, do hiába!

— Hát látál e már magyart szökni?

— Akár mennyit — szól a német — egyet hunyoritva. Olyankor én azért még se látok. Fordulok háttal — így ni — hadd menjenek szegények. Nekem is jó volna otthon.

— Hát ha én is szöknék — szólok neki bátorodva.

— Menjen! mondja vállait vonogatva.

— Adok 3 huszast?

— Ide veled, azt én nagyon szeretni!

— Nem ugy komán. Majd ha megteszem, akkor odaadom. Ugy lesz a mint mondom. Itt a kezem.

Azt ugyan el nem fogadhatta, de látszott hogy elhiszi amit ígertem.

Ekkor a kerítést már szemügyre vettem. Egy deszkát fölbuztam; tul mögötte árok volt.

— Nos hát servus bruder — én megyek. Mar- kába nyomtam a 3 huszast és azzal: ill! a berek nád a kert.“ Bent voltam az árokban. Esteledett, de azért a fokozódó homályban is láttam nem messze magamtól valami sötét alakot. Közeledve hozzá, magam forma desentort ismertem fel benne. Nem csalódtam. Bajtárs volt a menekülő még pedig szintén szarvasi: Mravik Palkó barátom, (nem a kondorosi rendőr, ez később Königgratznál szenvedett, de egy másik Mravik Pál. Egymás nyakába estünk. Azután gyorsan tovább; el a lőtávoból, valamerre, hazafelé . . . Könnyű azt mon- dani, de nehéz megselekedni . . .

A menekülő mindig fél, hogy csapdából hálóba kerül. De a menekülteket is oltalmazza a jó Isten. — Sok viszontagság után — minek beszéljem el a szen- vedést, az elért öröm feledtetit azt — megérkeztünk, várost falut megkerülve, szívünk ösztönét követve — ismerős vidékre, barátságos tájra. Mintha a félelem is oszlóban lenne, mintha szívünk sokkal nyugodtabban verne, itt voltunk épségben édes otthonunknak áldott földjén.

— Kondoros, Kondoros! sóhajtjuk örömmel, amint közeledtünk a híres csárdához.

Nem sokára elértük s a jó öreg kocsmáros Fialka, meglátta rajtunk, hogy kik volnánk? Bátorsággal lép- tünk által a csárda küszöbén, hiszen itthon volnánk? mért kellene félnünk?

— Adj, Isten jó napot — köszöntjük a gazdát.

— Fogadj Isten fiaim. Kicsodák kondtek?

— Szegény menekültek vagyunk.

— Látom. Honvédek ugy-e?

— Azok voltunk.

— No jól van, fiam . . .

— Adjon egy fertály (verdung) pálinkát kérjük.

— Hogy ne adnék?

— Pénz nincs.

— Kérdeztem én azt? nem baj.

E közben Fialka uram jobban szemügyre vesz, ismerget. Egyszerre nyájasra derül az arca.

— Hol jársz János?

— Hát megismert bátyám uram?

— Hogy ne!

— No de jó lesz, ha megyünk ugy-e?

— Nem tartóztatom. Menjenek Isten nevébe, mo rt elcsipheti a „nimet“ s azt nem szeretném.

— Mi sem szeretnök. Köszönjük a szives látást.

Áldja a jó Isten!

Kendteket meg vezérelje s oltalmazza . . .

Végre sok bolyongás után hazérkeztünk édes otthonunkba. Elszorult a szívem, hogyan találok az otthonvalókat?

Házunk közelében már jött egy jó barát. A kutyánk jött felém ugrándozva, vihogva, nyaldosva ke- zemet felugrálva reám. Söhse láttam ilyen örömet! Megismert katona ruhám daczára!

Kicsordult a könyvem . . . Szegény hü állat te! el nem felejtettél?!

A bátyám nem ismert rám a mint beléptem.

Jó napot, katona uram!

— Hát nem ismer édes bátyám!

— Ki vagy — öcsém?

— A János!

— Te vagy testvér? Te igazán? Isten hozott!

Nyakamba borult s ugy sirtunk a viszontlátás megható perczében . . .

— No de most édes bátyám ide egy dézsza vizet mert van itt minden — ami nem kell . . .

Jól megmosdottam. Kijött édes apám.

Itt van öcsém édes apám! azól a bátyám örömmel.

— János! Hála neked Istenem, hogy látnom en- gedéd őt!

Harmati János polgári bormérésében mintegy 40-en gyűltek össze márczius 15-ének megünneplésére. Első szónok Marcsek István volt, ki szép szavakban méltatta az ünnepély nagy jelentőségét, beszéd után a jelenlevők állva elénekelték a himnust, mire még több hazafias dall elzengése után a társaság kedélyesen egész éjjel utánig maradt együtt.

Kondoroson ez évben is lelkesen megünneplék márczius 15-ét. A község polgársága társas vacsorára gyűlt egybe a „csárda“ nagytermébe. — A megjelenteket üdvözölte a község szeretett bírja, Dérczy Ferencz nagybérlő, 48-as honvéhadnagy, meghatón szolt az ünneplő családról, mely legkomolyabb emlékeihez visszatér. Ő maga kezdte meg a Szózatot, melyet felállva énekelt a 100-at meghaladó polgárság. Az ünnep jelentőségéről szolt Keviczky László lelkész, majd Mázor József birtokos az itt megjelent régi honvédekről emlékezett meg. „A hazatért honvéd“ czimen felolvasott Keviczky lelkész egy elbeszélést, melynek hőse kondorosi lakos Bem katonája Csonka János községi előljáró. A közönség vidám hangulatban volt együtt késő éjszakáig.

Szarvasi specialitások.

(Bevezetés. — Gyászmagyar. — Egyenlőség a sárban. — Hármannalánál! — Muzsika. — táncz Med a dödöt. — Befejtés.)

Azon sikereim, melyeket a „Szarvas és Vidéke“ című helybeli lap múlt számában elértem e című „genre“-képeimmel, e lapok szerkesztőjét arra birták, hogy engem hasonló irányú és című czikk megírására ösztökéljen. Én erre vállalkoztam dupla honorárumért — (no mert a „Szarvasi Lapok“-tól ilyet is lehet kapni!) — s azon felelősség elvállalása nélkül, hogy bennem a hálátlan „utókor“ egy talmi „cz“-t fog felfedezni!

Márczius 15! Magasztos ünnep! Megünnepli ennek emlékét minden része e hazának, még a szarvasi tenyérrnyi asphalt is, melyen az estakony óráiban fel és le száguldozik egy sötét pont, s ez a „gyászmagyar“. Ez az utca hangulatának leghivebb kifejezője. Megis fordul utána minden tót leány s odasúgja társának: „Csi besznye peknye magyar!“ De lássuk, hogy is néz ki?

De minek mondjam a szívet megható érzeteket tovább, volt s nem lesz többé itten ilyen viszontlátásom azokkal kiket szerettem.

Még csak egyet említek.

A másik bátyám kint járt a gazdaságban. Én lefeküdtem mielőtt bejött volna. El is aludtam édesen, mélyen. Anyi vészes idők után itthon a szerető szívek örökösége mellett teljes biztonságom érzetével. Milyen édes volt az álom s álmodása annak, hogy minden jól van már! Pedig milyen rosszul volt minden Szegény megtépett, elárult édes anyánk! Drága hazám te!

Megjött a bátyám. Azt mondják neki: „Haza jött a János!“

— Nem igaz. Hol van?

— Bent van, alszik; fel ne költsd!

— Dehogyan nem költöm, dehogyan nem!

Berohan hozzám. Rám néz egy szompillantásig. Egyszerre felkap az ágyból mint egy kis gyermeket a két karjára felemel s elkezd csókolgatni, miközben könyveit önti rám.

— Édes öcsém! Édes Jánosom! Csak hogy haza jöttél.

Honvéd létemre gyermek lettem újra: siró és örülő. S érzem milyen nagy az a szeretet, mely egyesíti egy anya gyermekeit.

Már ezért is áldottam a küzdésnek rettentő időszakát, hogy anyyi nemos gyöngyöt felvetett a felszínre a háborgó tenger . . .

Sokszor sirtam azóta vissza gondolva a nagy számalomra, hazám gyászos temetőjére.

S mikor hazatérésemre gonoltam: felszakadt szívemből egy sóhaj: —

— Istenem, egyesíts minket, egy anyának, édes hazának gyermekeit, egyesíts az igaz testvéri szeretetben, hogy egymást megértve, szeretve, boldogítsuk édes anyánkat, a sokat szenvedett magyar hazát!

Keviczky.

Két „O“-vá görbült „griffi“ láb beszoritva egy pár csizmába. Egy ellenzős nadrág, egy atilla kabát, melyből egy playbásznyak kunkorodik kifelé, mely nyak ismét egy pávatollal diszített kobakot kénytelen czipelni; végül két kéz, mely a kócsagos kucsmával fedett agyat folyton azon „egy gondolat“ foglalkoztja, hogy mit is kellene velők tenni?!

Eszembe jutott a költő e szép lendületes verse:

„Szegény hazám! Szegény hazám te! Neked kevés van ilyen csillagod!“ — (vagy tán, több is mint kell?!), — s eszembe jutottak az augsburgi csatából hazaraszott — gyászmagyarok. Ez úr nem ezek közül való volt! Megczáfolta ebbeli feltevésemet két nagy vitorla fül, s egy olyan orr, melyről e bűvés szótartat olvassa le minden halandó: „receptió!“

E „Jézus-Mária huszár“ ott lödörgött az asphalton két poloska színű „überzieher“ kíséretében, s talán még most is ott van, ha meg nem únta — — — az utca. Hagyjuk őt! E helyett vessük szemünket más felé!

Kellemes látvány ragadja meg figyelmünket: Egyenlőség a — — sárban!

Éj van! Csend és nyugalomnak éje, amikor a szerelmes így sóhajt távollevő párja után; „Drága kincsem! Mit csinálsz te most?“

Egy sokszor megénekelt árok fenekén, hol még „virányok“ is zöldelnek az „illatárterhes“ víz tetején, idilli jelenet játszódik le. Egy tót kalap (— ha megütöd megharap,) és egy úri kemény kalap tart párbeszédet:

— Szerbucz svagre!

— Aláztszolgája!

— Iljen a Kosut!

— Eljen az egyenlőség!

— Strngnyime! (Kocziantsunk!)

— Nem iszom!

De azért kocziantsunk! — De azért ittak! Két tökrészeg fej összekoppanása, s az árok fenekéről felhangzó bugyborékolás volt ennek az áruló tanuja.

Ez is márczius 15!

De az olvasók ialán bosszúsán fogják eldobni a lapot, mondván: hiszen ezek nem is szarvasi specialitások! Megezik az másutt is „márczius idusán.“ Erre csak az a szavam: „És önök azt hiszik, hogy ez minden? Ohó! Majd mondok én még egyebet is!“

Egy ünnepélyre három nagyon közönséges ember későn érkezik. Most már akad a zsúfolt teremben három intelligens nő, kik felkelnek székeikről, s e három férfinak helyet adni, magok állva maradván. A három közönséges ember pedig, — s ilyesmi csakis Szarvason történhetik! — elfoglalja a hölgyek székeit és nyugodtan végig élvezi a „visszateher nélkü“ élvezhető ünnepélyt!

No ugy-e, hogy ez már szarvasi specialitás? Hát van még nekünk két szép állatunk.

Csúfolják pedig az egyiket „Báránynak“ — a másikat meg „Sas“-nak. Hajdan mind a kettő vendéglő vala, s most a város-atyai bölcsesség mindkettőt az enyészetnek engedi át. Arczulatukról, — már tudniillik az „x“ vendéglők arczulatjáról — vásik a vakolat, s csukott ablakokból a megsemmisülés „nirvánája“ ásit sötétlen a szemlélő felé.

Csalódna azonban, ki e nyugodalmas kép mögött a halál dermetségét sejténé! Ó korántsem! Itt mozgalmalmas élet van! Az egyikben „brumtadrattázik“ a helybeli magyar bamba, a másikat pedig, — mivel a handabanda oda is elhallik, — vig „purimet“ rendeznek a patkányok. S ez is szarvasi specialitás!

Rohamosan szaporodnak óvodáink! Tapasztalhatjuk az utcait tót gyerekeken, kik úgy köszönnek: „Tedit tótolom!“ — és nem így: „Dobri gyem!“ És úgy énekelnek, hogy:

Med a dödöt. — med a dödöt

Tanidála.

Tanidálól, Tanidálól

Botniála!

Elöl med a matinitta.

Ti a dödöt idadiuta.

S ez már ismét szarvasi specialitás! Ezt csinálj utánunk Csaba és Tót-Komlós! „cz.“

Ujdonságok.

— Lelkészjelölés. A harmadik év. lelkészi állásra f. hó 16-án ejtett meg a jelölés a békési esperes és a presbyterium által. Kettő jelöltet, még pedig Zvarinyi János esanádi lelkész néhai Zvarinyi János szarvasi tanító fia és Bakay Péter evangélikus lelkész. Zvarinyi János május 2-án, Bakay Péter május 9-án tartja meg próba szónoklatát. A választás folyó évi május 16-án történik meg.

— Ügyvédi vizsga. Dr. Sziráczky János, városunk szülötte, hasonló helybeli evangélikus tanítónak a fia f. évi márczius hó 15-én jó sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát Budapesten. A legőszintűbb jókivá-natainkat fejezzük ki az új ügyvéd pályája kezdetéhez, ki Szarvason fog terjedt nyitni.

— A Gr. Csáky Albin utca kikövezése. A képviselőtestületi közgyűlés elhatározta, hogy miután a megye által köépített Beliczey-utca az állam a transzversalis műutnál igénybe veszi, felkéri a kereskedelmi minisztert, hogy ellenérték fejében a Gr. Csáky Albin utcát államköltségen köveztesse ki. E tolyamodást a város bírja és első jegyzője személyesen fogják a miniszternek ányújtani.

— Beküldetett. A szarvasi kereskedők, minden szakmából igen szép számban jelentek meg szordán este Réthy Sándor úrnál, hogy öt névnapja alkalmából üdvözöljék; a szarvasi kereskedők nevében Kóhn Ignác üdvözölte az ünnepeket, s kiemelte, hogy ily számban való megjelenésük egyedül a mindannyiuk részéről érzett változhatlan tisztelet és nagyrabecsülésük megnyilatkozása, melyről, bár mindenkor meglehet győződve, de ez alkalommal annyival is inkább tartották kötelességüknek ily módon nyilvánítani, hogy egyuttal rossz-lásuknak adjanak kifejezést a csak néhány nap előtt történt méltánytalan megtámadás iránt, végül az összekkel együtt lelkesen éltette az ünnepeket. Mire Réthy úr meghatva köszöntö meg kartársainak ilyen szép megtiszteltetést — ugymond — mindenkor az volt törekvésem, hogy kartársaimmal jó viszonyt fentartsam, mit ha általában előzni nem bírtam, nem az én akaratomon mult. A társaság egy ideig együtt maradt, s az ünnepeit lelkes meg-megújuló eljenzése közben vett búcsút az ünnepektől.

— Sándor, József, Benedek. Ez a három név esik a tavasz kezdetére, s általános róluk a vélemény, hogy ők hozzák meg a kikelet verőfényt, balszamos levegőjü napjait. Sándor jól is viselte magát, de József és Benedek még egyszer eszünkbe juttatták a téli zimankót, s olyan hűvös szelet akasztottak a nyakunkba, hogy mohón siettünk a barátságos, meleg szobákba, ahol vidám pohár csengett a névnapra gyűlt kedélyes vendégek kezében.

— Bizottsági ülés. A békési egyházmegye özvegy-árva intézeti bizottsága és ellenőrző bizottsága f. hó 16-án ülést tartott Szarvason Veres József, esperes és Havivár Dániel esp. felügyelő elnöke mellett. Az ülés tárgyát az ellenőrző bizottság azon jelentése képezte, hogy azon kötvényekben, melyeket Placskó István, új pénztáros és az esperes a Csabán tartott bizottsági ülésen a békési esp. segélyegylet részére átvett számos formai hiány van. A bizottság e hiányokról személyesen meggyőződést szerezvén, intézkedett az iránt, hogy a hiányok pótoltságának, s a kétes kötvényekből eredhető károsodások mind a három esperesség terhére essenek.

— A Vajdakör ülése. A helybeli főgymn. Vajda köre, mint minden évben, ez idén is lelkes ünnepélyt rendezett 1848. márcz. 15-ének emlékére. A főgymn. diszterme a legutolsó zugig megtölt díszes hölgy, és férfiközönséggel, s a felöltöttek higgadt hazafiasága szépen összefolyt a serdülő ifjak lángoló hevével. Emelte az ünnepély jelentőségét ugs Havivár Dániel is, ki ez évben is egy tiz frankos aranyat adott a kör jelenlegi elnökének, Benka Gyula, főgymn. igazgatónak, hogy azt pályadíjjal tüzze ki egy hazafias oda jutalmánl. — Az ünnepély méltósága tiltja, hogy a működő ifjak egyikét vagy másikat kiemeljük, de általában elmondhatjuk, hogy lelkes, hazafias lendülettel folyt le az ünnepély, elejétől végig bizonyosságot adva a komoly irányú munkásságról, melyet a tanulóifjak üznek.

— Nem mozog a torony. Emeltettük lapunk egy régebbi számában, hogy az újtemplom tornya annyira mozog, hogy a harangozó — állítólag — leköszönt állásáról. Bővebb információt szerezvén a dolgról közölhetjük, hogy az újtemplom tornya febr. 6-án mér

kilég felülvizsgálatott, mely alkalommal Francsek Imre miniszteri főmérnök a templom tervezője félóra hosszáig meghuzatta az összes harangokat s a mozgást mérő hajszál azéródrony igénybevételével konstata, hogy mozgás mindkét oldalra csupán 2 és 1/2 milliméter. Így tehát a harangozóknek nincs okuk félni.

— Rendőri hírek. L o p á s. Murányi József 1133 szám alatti lakos kárára folyó hó 15 és 16 közötti éjjel a lakás udvarföldi ablakának betörése és a szobában levő szekrény feltörése után, a midőn a háziak a márczius 15-iki ünnep lyen távol voltak Dina Imre turkevei Szarvason tartózkodó szijgyártó segéd 160 frtot ellopot. A pénzzel azután elment több nyilvános helyre és 30 forintot abból elköltött. A költségek felűnt a rendőrségnek, a mely időközben értesült a lopásról. A vallásra tettét beismerte. Az ügy jelenleg a kir. járásbíró-ság előtt van. B ü n ö s a n y a. Sárveges Zsózsanna helybeli illetőségű hajadon folyó hó 16-án este bűnös

szermének gyümölcsét a cigányérbe dobta. Nevezett édes anyja később kifogta a csecsemőt és a víz széle mellett elásta. E bűnös cselekménynek szemtanúi voltak, kik az esetet a rendőrségnek feljelentették. A rendőrség a holttestet felásatta és boncolás végett a helybeli kórházba szállította. Az orvosi vélemény szerint a gyermek halva született, mert a bűnös anya már áldott állapotában igénybe vette egy barátjánéknak Balász Annának jó tanácsát.

Nyilttér.

(E rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

A szarvasi ujság múlt vasárnap számanak személyemmel foglalkozó nyilttéri közleményére a tényállás szempontjából azon megjegyzésem

van, hogy én — mint azt e lapok tisztelt olvasói rólam bizonyára fel is teszik — a tettelegességet nem kezdtem, hanem csupán az önvédelemre szoritkoztam, miként azt a sajnálatos esetenél jelenvoltak is tanusithatják.

A közlemény többi részére nincs e helyen megjegyzésem, mivel iróját nem óhajtom azzal megtisztelni, hogy vele polemiaiba bocsájtkozzam.

Szarvas, 1897, márczius 19.

Réthy Sándor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

Társ-szerkesztő M I H Á L F I J Ó Z S E F.

H I R D E T É S E K.

2044-1896 tkv.

Póthirdetmény.

A szarvasi kir. társbíró-ság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Lichtenstern testvérek végrehajtatnak Engel David örökösai végrehajtást szenvedők elleni 232 frt 85 kr jár. iránti végrehajtás ügyében 3009-896 rsza. kibocsátott árverési hirdetményben a szarvasi 496 sz. tkvben A-I 1 rsza. felvett 880-888 hra. beltelkes házra 1930 frt kiküáltási árban 1897 évi április hó 8-ik napjának délelőtti 8 órájára kitűzött árverés az 1881: LX. tetz. 167 §-a alapján Hajnal Béla végrehajtható érdekében is 1505 frt tőke követe-lése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Szarvason a kir. jbróság mint tkvi hatóságnál 1896 deczenber 15 én.

Mészáros,
kir. járásbíró.

Hirdetmény.

A Beliczey úton levő Frankó-féle házamban egy lakosztály, mely négy szoba, konyha, kamara és padlásból áll, szent György naptól kezdve hasznobérbe kiadó.

Bérelni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal

Dr. Haviár Gyulával.

Hirdetés.

1277 számú volt Kölbél Mihály-féle — buza piacson levő — házamat szabadkézből eladom. Venni szándékozók értekezhetnek

Pam József tulajdonossal.

Dús mellékkeresetet

nyujtunk mindazoknak, kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetésére való eladásával foglalkozni kívánnak.

Némi tevékenység mellett havonként 150-200 frt könnyen megkereshetők.

Ajándok czimzendők:
May Elfer és Adler
bank és váltó-üzlet.
Budapest.

Csak egy előadás.
Vasárnap, folyó évi márczius hó 21-én
az „Árpád“ szálloda disztermében.

EGY ESTE AZ ÁLMOK ORSZÁGÁBAN.

Legujabb találmányú csalódások.

Hypnotikus mutatóványok

(delejes alvás) több helybeli egyén delejezése rendkívüli elalvási esetek, képzelt tagmeredések, álomszerű ábrándozások, alvajárás, (sombolizmus.) Ezen a legujabb rendszer szerint kidolgozott képzelt és mystikus előadások ezernél több titkos és bámulatraméltó mutatóványokat tartalmaznak, melyek közül a legtöbb utánozhatatlan, itt még nem látott eredeti feltűnést kellő számokból áll.

Egy medium eitűnése.

a néző közönség ellenőrzése mellett. Miss Lazo, a lég királynője. A repülő tündér. A vízben uszó élő emberi fej, élni, meghalni és vizionlátni (magnetikás alvás).

Nagy feltűnést keltő mutatóvány. Mindenütt viharos tetszés.

Az élő talány megtekintésre érdemes.

Ujj!! S I B Y L L A Ujj!!

a hypnotikus fej. Első a maga valóságán. A párisi világtárlaton 13183. sz. alatt szabadalmazva. A nő teremtese. Az öregeknek őrlés által fiatalall átváltoztatása.

Mindenütt tetszést aratott.

Villamgyors eltűnése két hölgynek a nézők köréből a közönség szemé előtt a nyílt szinpadon. Egyedül a maga nemében!
Nagyszerű látványosság.
Bécsben 6-szer előadatott!

HELYÁRAK: Körszék 80 kr. Zártszék 60 kr. Földszint 40 kr. Deákjegy 30 kr. Karzat 20 kr. Jegyek előre váltkatók vasárnap 9-12-ig. d. u. 3-5-ig a diszteremben.

Pénztárnyitás 7 óraker. — Kezdeté pont 8 óraker.

Tisztelettel:

S. Anetelli.

Hasznobéri hirdetmény.

Nagyméltóságú Gróf Károlyi Sándor úr Istvánhegyesi birtokából kisebb-nagyobb területű kaszálók, legelők adatnak bérbe ez évi — esetleg 3 évi használatra, ugyszintén elvállaltatnak fűberes szarvasmarhák ez évi legeltetésre.

Nagyujvárosi birtokából pedig 450 hold szántóföld f. évi október 1-től több évre hasznobérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad Kis-Királyságon u. p. Békés-Bánfalva

Péczely Béla,
uradalmi ispán.